

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Modus dicendi Suaris & Martinoni refellitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

minando an angelicam, vel humanam. Secundò ita ut voluerit quidem hanc naturam, humanam scilicet, in specie & in individuo sibi hypostaticè unire; non determinando tamen, an cum carne passibili aut impassibili: Sed uterque modus est impossibilis: Ergo &c. Major patet, Minor probatur multipliciter. Primò quia actus efficax voluntatis divinæ terminatur ad rem in particulari cum omnibus accidentibus, circumstantijs, & modis, cum quibus debet esse in particulari; tunc enim necesse est actum esse inefficacem, & conditionatum, quando terminatur ad rem sub eo statu sub quo non est ponibilis in actu: Ergo repugnat Deum voluisse primò & efficaciter Incarnationem Verbi, & voluisse eam solùm in communi, & in confuso, aut quoad substantiam præcisè, abstrahendo à carne passibili aut impassibili. Consequentia est evidens, repugnat enim eam de facto existere hoc modo in communi, aut abstractam à passibilitate & impassibilitate, sed debet necessariò esse in aliqua natura individua, passibili, aut impassibili determinatè.

18. Secundò probatur Minor. Intelligere & velle aliquid in communi, & postea in particulari, cum omnibus accidentibus, circumstantijs, & modis, dicit imperfectionem intellectus nostri & voluntatis: Ergo non potest habere locum in Deo.

19. Tertio Minor probatur. In actibus divini intellectus & voluntatis non reperitur ordo prioris & posterioris, nisi secundum ordinem objectorum ad quæ terminantur, ita ut terminare passivum unius, sit ratio terminationis passivæ alterius; unde cognitio essentia divinæ est prior in Deo cognitione creaturarum, quia essentia est ratio cognoscendi creaturas: At inter Incarnationem in communi, aut secundum substantiam, abstrahendo à passibilitate aut impassibilitate, & eandem in particulari sumptam, non est ordo ille dependentiæ & causalitatis; nam Incarnatio in communi, aut secundum substantiam, non est causa etiam universalis Incarnationis in particulari, & quoad modum & circumstantias: Ergò chimericum omnino est dicere, Deum voluisse priùs efficaciter Incarnationem in communi, quam eam voluerit determinatè, & quoad omnes circumstantias in particulari.

20. Denum Minor principalis suadetur. Prædestinationo, cum sit pars objectiva divinæ providentiæ, ut in Tractatu de prædestinatione ostendimus, attendit omnes circumstantias singulares rei prædestinatæ, seu prædestinatæ: Sed decretum quo Deus primò voluit & præordinavit Incarnationem, fuit prædestinatio Christi Domini: Ergo respicit omnes particulares circumstantias illius, & consequenter per illud fuit prædestinatum, in qua carne determinatè Christus esset venturus.

21. Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Deus non habuit decretum aliquod dandi gloriam electis indefinitum, abstrahendo ab hoc vel illo gradu, sed in gradu certo & determinato voluit ejusmodi gloriam illis conferre; aliàs divina providentia circa electos esset confusa & indeterminata, utpote se extendens duntaxat ad substantiam rei volitæ, non verò ad omnes & singulas illius circumstantias, ut communiter docent Theologi in Tractatu de prædestinatione. Ergo similiter Deus nullum habuit decretum terminandi hypostaticè naturam humanam ut sic, prout abstrahit à passibili & impassibili carne, aliàs divina providentia esset circa Incarnationem confusa &

A indeterminata, quia se extenderet duntaxat ad ejus substantiam, non verò ad singulas illius circumstantias.

§. III.

Modus dicendi Suarez & Martinoni refellitur.

13. **S**uarez & Martinonus, ut ab his argumentis sese expediant, docent Incarnationem quoad substantiam fuisse efficaciter volitam propter duos fines totales, nempe propter bonitatem intrinsecam & excellentiam ipsius mysterij, quæ fuit prior redemptioni, & vera ac principalis causa motiva decreti Incarnationis, & propter remedium peccati, quod fuit causa movens ad ejus accelerationem, firmansque præcedentem voluntatem se incarnandi propter gloriam Christi, & excellentiam hujus mysterij. Unde comparant Deum volentem se incarnare, homini qui jam determinavit efficaciter ire Romam, ut subveniat filio suo, quem graviter ibi ægrotantem novit operâ suâ indigere; ac ei professionem paranti supervenit nuntius referens aliquod sui amici negotium postulare etiam ut Romam earet; quo nuntio iterum movetur ad proficiscendum Romam, ut antea destinaverat. Ita Deus (inquiunt) decreverat Incarnationem intuitu solius Christi, & ob excellentiam hujus mysterij: At inspicens in necessitatem humani generis, misericordiâ motus, præcedentem voluntatem auxit & confirmavit ex charitate in homines, & secundo ac subsequenti affectu voluit Incarnationem, propter remedium peccati, quam primo suo decreto, ob ejus excellentiam decreverat.

14. Hæc tamen doctrina displicet non solum Thomistis, sed etiam pluribus ac præcipuis Societatis Theologis, potestque breviter confutari. Primò, quia idem effectus non potest, etiam de potentia Dei absoluta, à duplici causa efficiente totali & adæquata procedere; alioquin penderet & non penderet ab utraque secundum eandem rationem, ut communiter docent nostri Thomistæ in 2. physic. At eadem est ratio de duplici causa finali, totali, & adæquata, ut consideranti patebit: Ergo implicat Deum voluisse mysterium Incarnationis ex duplici fine adæquato & totali.

15. **S**ecundò, Esto admittamus posse eundem effectum à duplici causa adæquata, sive efficiente, sive finali, de potentia absoluta dependere; de lege tamen ordinaria, & attentâ rei naturâ, non potest, in communi Philosophorum sententia: At de divinis decretis & motivis illorum, loquendum est semper consentaneè ad rerum naturas; nisi oppositum sit revelatum: Ergo dicendum est, Incarnationem non fuisse à Deo efficaciter volitam propter duos fines totales, nempe propter ejus excellentiâ, & humani generis redemptionem.

16. **T**ertio, Ideo apud homines potest aliquis primò velle aliquod objectum propter unum totale motivum, & postea idem intendere, propter aliud motivum totale de novo sese offerens; quia potest mutare primam volitionem & primum motivum, & incipere velle illud objectum, per aliam volitionem, & ex alio motivo; aut saltem quia potest subordinare primam volitionem, & primum totale motivum secundæ volitioni, ex alio totali motivo procedenti, sicque velle prædictum objectum ex duplici illo motivo per modum unius: Sed hoc repugnat Deo, cum hic modus procedendi imperfectionem mutabilitatis indispensabiliter importet: Ergo &c.

26. Quartò, Si Deus voluisset Incarnationem ob remedium peccati, & propter excellentiam ipsius, tanquam propter duos fines totales & non subordinatos, sequeretur Incarnationem fuisse futuram, etsi mundus non fuisset creatus: Sed hoc absurdum est: Ergo & illud. Sequela probatur, quia fuisset volita independentè ab universo, unde præcisè ex volitione illa Incarnationis propter finem totalem, secuta fuisset productio unius individui tantum humanæ speciei, in quo Deus subsisteret.

27. Denique, Si redemptio hominum non esset totalis, aut saltem prima ac præcipua causa motiva Incarnationis, sed daretur alia prior ac principalior, nimirum excellentia hujus mysterij, non essent verè ac sincerè Dei locutiones, quibus in Scriptura simpliciter & absolute asserit, se incarnatum esse, & venisse in mundum, propter hominum redemptionem & salutem, ut patet exemplo ab Adversariis adducto: si enim ille homo alatus in exemplum, usitato & sincero modo loquendi uteretur, non diceret amico, tui causâ domum meam reliqui, & periculosum iter suscepi: sed ad summum diceret, Romam iturus eram, filij mei gratiâ, sed quamvis hæc causa non fuisset, tui studium & amor me impulisset, ut Romam irem, ac iter illud susceperem. Quod alio exemplo illustrari potest. Sit Rex qui aliis de causis mittat filium suum v. g. in Italiam, & jam deliberatâ & paratâ filij profectiõne, perveniant litteræ, quibus aliqua pars Italiæ implorat auxilium Regis, ut eam armis contra hostes tueatur; & Rex filio jam profecturo præcipiat, ut eam partem Italiæ quæ poscit ejus opem, armis tueatur. Non deberet ejusmodi Rex exprobrare Italiæ: Ego filij mei conspectu me privavi ad vos tuendos; sed sincerè loqueretur si diceret, filio meo profecturo mandavi ut vos armis tueatur, & desiderium vobis subveniendi, quasi currenti calcare adhibuit. Sic Paulus 2. ad Corinth. 8. dicit de Tito proficiscenti Corinthum, *Gratias Deo qui dedit eandem sollicitudinem pro vobis in corde Titii, quoniam exhortationem quidem suscepit, sed cum sollicitior esset, suâ voluntate profectus est ad vos.* Quibus verbis Paulus significat se tantum adhibuisse pondus suæ exhortationis Tito, qui jam deliberaverat proficisci Corinthum. Ita similiter, si vera esset Adversariorum sententia, & si Deus decrevisset mysterium Incarnationis propter ejus excellentiam, tanquam propter primam ac præcipuam causam motivam illius, non debuisset dicere simpliciter se venisse in mundum in gratiam generis humani, sed se venturo propter alium finem, misericordiam in humanum genus, novum pondus, & impulsum addidisse huic voluntati, Incarnationis exequendæ.

28. Respondet Suarez, quod licet salus & redemptio hominum fuerit causa tantum secundaria & minus præcipua Incarnationis, potuit tamen Deus in Scriptura simpliciter dicere, se venisse in mundum propter homines, & ipsorum redemptionem & salutem, adductoque hoc suadendum exemplum ex primi Regum 16. ubi cum Samuel jam Dei jussu paratus esset ad proficiscendum Bethleem ad ungendum David in Regem, & Samuel timeret sibi à Saule, ait illi Dominus: *Vultum de armento tolles in manu tua, & dices: ad immolandum Domino veni.* Hæc enim intentio sacrificandi erat minus præcipua & tantum secundaria, & tamen illam solum profert Samuel ut causam sui adventus in Bethleem. Ita similiter

Tom. IV.

A (inquit Suarez) Deus potest in Scriptura simpliciter asserere, se in gratiam nostram venisse, quamvis salus & redemptio hominum fuerit tantum finis secundarius & minus præcipuus Incarnationis.

Sed contra: Nisi fuisset dissimulanda & regenda Samueli causa prima & præcipua sui adventus in Bethleem, scilicet unctio Davidis in Regem, non protulisset ille secundam & minus præcipuam sui adventus causam. Verum cum non esset congruum, Prophetam mentem suam & intentionem præpalare, propter imminens à Saule periculum, potuit licitè eam occultare, & pro prima ac præcipua, secundariam tantum ac minus principalem causam sui adventus proferre. At cum Deus exponit in Scripturis, & Conciliis finem suæ Incarnationis, nihil cogit eum ad dissimulandum, & ad tegendum suam intentionem, imò omnia invitant ut candidissimè & sincerissimè eam exponat: Ergo cum dicat frequentissimè causam Incarnationis suæ esse salutem & redemptionem hominum, ut patet ex testimoniis paragrapho præcedenti adductis, dicendum est eam esse causam primam, præcipuam, & originalem, non verò secundariam tantum, accessoriam, & minus principalem.

§. IV.

Præcipua objectiones solvuntur.

O Bjectis primò: Mysterium Incarnationis fuit Adamo revelatum in statu innocentie, ut docet S. Thomas 2. 2. quæst. 2. art. 7. & tamen sui peccati futuri conscius seu præsciis non fuit, ut ibidem ait S. Doctor, ratioque id suadet: Nam si peccatum à se committendum prænovisset, talis notitia in eo causasset tristitiam, quæ cum hujus status florentissimi felicitate impossibilis erat. Ergo remedium peccati, motivum Incarnationis non fuit, & consequenter, etsi Adamus non peccasset, Verbum Divinum carnem humanam assumpsisset.

Respondeo, concessio Antecedente, negando Consequentiam: nam ut ait D. Thomas hic art. 3. ad 7. Nihil prohibet alicui revelari effectum cui non revelatur causa, unde potuit Adamo revelari Incarnationis mysterium, absque eo quod esset conscius sui peccati, cujus remedium causa fuit motiva Incarnationis Christi.

Dices, Naturale est homini, cognito effectu, appetere causæ cognitionem, ut docet D. Thomas 1. p. quæst. 12. art. 1. unde quando cognito effectu, ejus causa ignoratur, talis ignorantia tristitiam & anxietatem causat: At in statu innocentie anxietati & tristitiæ locus non erat: Ergo tunc revelata fuit Adamo causa motiva Incarnationis, & per consequens si peccatum proprium illi non fuit revelatum, remedium peccati Adamo, motivum Incarnationis non fuit.

Respondeo Incarnationem Christi fuisse ordinatam & ad liberationem hominis à peccato, & ad gloriæ consummationem: licet autem non fuerit Adamo revelatum remedium peccati ut motivum, fuit tamen illi revelata consummatio gloriæ, ut docet D. Thomas 2. 2. quæst. 2. art. 7. & hoc fuit sufficiens ut ab illo tolleretur anxietas.

Insuper, Ut tolleretur anxietas, necessaria erat revelatio motivi adæquati, non enim pacatur desiderium cognoscendi causam, cognito effectu, nisi causa adæquata innotescat: Ergo si revelata Adamo solâ gloriæ consummatione, quieverit

K k k iij